Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2026/042 van 5 mei 2026

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de versterking van deontologie en integriteit in lokale en provinciale besturen
roepnaam	(wijzigingsdecreet deontologie en integriteit lokaal en provinciaal)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 3 april 2026
trefwoorden	bewaartermijn; rechtvaardigingsgrond; toegang; niet anonieme klacht; beveiligingsmaatregelen

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Hilde Crevits, Viceminister – president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij van 3 april 2026, ontvangen door de VTC op 7 april 2026;

Gelet op de behandeling op de zitting van 5 mei 2026;

Brengt op 5 mei 2026 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Bestuurszaken (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de versterking van deontologie en integriteit in lokale en provinciale besturen* (hierna "het Ontwerp") wat artikelen 3 en 12 betreft.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp beoogt een versterking van de deontologische en integriteitskaders binnen de lokale en provinciale besturen. Deontologie en integriteit zijn fundamenten van een goed functionerend openbaar bestuur. Ze waarborgen dat mandatarissen handelen in het algemeen belang, op een eerlijke, transparante en onpartijdige wijze. Het ontwerp sensibiliseert niet alleen over deze waarden, maar zorgt ook voor een juridische verankering waarvan de invulling ruimte laat voor lokale en provinciale autonomie.

4. Het ontwerp brengt volgende wijzigingen mee:

- De deontologische commissie wordt versterkt en krijgt een actievere rol door een aantal kerntaken decretaal te verankeren. Het gaat daarbij om het evalueren van de deontologische code, het reflecteren over nevenfuncties van mandatarissen en het behandelen van klachten over inbreuken op een deontologische regel of een integriteitsschending.
- De rol van de deontologische commissie wordt geherpositioneerd naar een preventieve, reflectieve en sensibiliserende rol.
- Eenieder kan klacht indienen bij de deontologische commissie.
- Er wordt expliciet opgenomen dat ook niet-raadsleden lid kunnen zijn van de deontologische commissie.
- De deontologische commissie wordt ook verplicht voor de *provincies*.
- Een 'ernstige deontologische inbreuk' wordt toegevoegd als bijkomende tuchtgrond.
- De toezichthoudende overheid kan bij klachten over inbreuken op deontologische regels of integriteitsschendingen na afhandeling van de klacht de deontologische commissie formeel gelasten deze klacht te behandelen.

5. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 3.

Artikel 41 van hetzelfde decreet[1] wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 41. §1. De provincieraad neemt een deontologische code aan en richt een deontologische commissie op.

De deontologische code regelt minstens de deontologische rechten en plichten van de provincieraadsleden, alsook de samenstelling, de werking en de bevoegdheid van de deontologische commissie.

§2. De deontologische commissie bestaat minstens uit één vertegenwoordiger per fractie in de provincieraad. De leden van de deontologische commissie kunnen ook niet-raadsleden zijn.

De deontologische code regelt de aanduiding van de voorzitter van de deontologische commissie en voorziet ten minste in een vervangingsregeling voor de voorzitter in geval van diens afwezigheid of als deze bij een welbepaalde aangelegenheid betrokken partij is als vermeld in artikel 27.

De leden van de deontologische commissie houden zich aan het beroepsgeheim. Een schending daarvan kan strafrechtelijk vervolgd worden conform artikel 458 van het Strafwetboek.

§3. De deontologische commissie heeft minstens volgende taken:

1° minstens twee keer per bestuursperiode de deontologische code evalueren;

[1] het Provinciedecreet van 9 december 2005

2° reflecteren over mogelijke integriteitsrisico's die kunnen voortvloeien uit de nevenfuncties van provincieraadsleden;
3° klachten behandelen over inbreuken op deontologische regels en integriteitsschendingen door provincieraadsleden overeenkomstig paragraaf 4;
4° klachten behandelen die de toezichthoudende overheid bezorgt aan de deontologische commissie conform artikel 248, §1, derde lid.

De deontologische code regelt de verdere procedures voor de uitvoering van deze taken.

Voor de taken, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, treedt de deontologische commissie op als een adviserend orgaan. De deontologische commissie brengt haar adviezen uit bij consensus. Als de deontologische commissie geen consensus bereikt, bevat het advies van de deontologische commissie het meerderheids- en minderheidsstandpunt.

Voor de taken, vermeld in het eerste lid, 3° en 4°, doet de deontologische commissie een uitspraak over de voorgelegde klacht.

§4. Eenieder kan klacht indienen over inbreuken op deontologische regels en integriteitsschendingen door provincieraadsleden.

Een klacht is ontvankelijk als ze aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° ze is schriftelijk ingediend;
2° ze vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de klager;
3° ze vermeldt de naam van de mandataris die de vermoedelijke onregelmatigheid heeft gepleegd;
4° ze bevat concrete, nauwkeurig omschreven en pertinente overwegingen of feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de beweerde deontologische inbreuk of integriteitsschending;
5° ze is niet kennelijk ongegrond.

De voorzitter van de deontologische commissie onderzoekt of een klacht voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten, vermeld in het tweede lid. De deontologische code kan bepalen dat de voorzitter dat doet in samenspraak met een of meer andere personen.

De deontologische code kan, in afwijking van het derde lid, bepalen dat een onafhankelijk orgaan van experten de ontvankelijkheidscontrole uitvoert. Als personeelsleden deel uitmaken van dat orgaan, maken ze nooit de meerderheid ervan uit. Mandatarissen kunnen geen lid zijn van dat orgaan.

Een ontvankelijke klacht wordt door de voorzitter van de commissie geagendeerd op de deontologische commissie.

De deontologische commissie doet een uitspraak over de klacht. De uitspraak wordt bezorgd aan de klachtindiener en het raadslid in kwestie en wordt ter kennisgeving bezorgd aan de provincieraad.".

Art. 12.

Artikel 39 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, gewijzigd bij het decreet van 3 februari 2023, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 39. §1. De gemeenteraad neemt een deontologische code aan en richt een deontologische commissie op.

De deontologische code regelt minstens de deontologische rechten en plichten van de gemeenteraadsleden, alsook de samenstelling, de werking en de bevoegdheid van de deontologische commissie.

§2. De deontologische commissie bestaat minstens uit één vertegenwoordiger per fractie in de gemeenteraad. De leden van de deontologische commissie kunnen ook niet-raadsleden zijn.

De deontologische code regelt de aanduiding van de voorzitter van de deontologische commissie en voorziet ten minste in een vervangingsregeling voor de voorzitter in geval van diens afwezigheid of als deze bij een welbepaalde aangelegenheid betrokken partij is als vermeld in artikel 27.

De leden van de deontologische commissie houden zich aan het beroepsgeheim. Een schending daarvan kan strafrechtelijk vervolgd worden conform artikel 458 van het Strafwetboek.

§3. De deontologische commissie heeft minstens volgende taken:

1° minstens twee keer per bestuursperiode de deontologische code evalueren;
2° reflecteren over mogelijke integriteitsrisico's die kunnen voortvloeien uit de nevenfuncties van gemeenteraadsleden;
3° klachten behandelen over inbreuken op deontologische regels en integriteitsschendingen door gemeenteraadsleden overeenkomstig paragraaf 4;
4° klachten behandelen die de toezichthoudende overheid bezorgt aan de deontologische commissie conform artikel 332, §1, vierde lid.

De deontologische code regelt de verdere procedures voor de uitvoering van deze taken.

Voor de taken, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, treedt de deontologische commissie op als een adviserend orgaan. De deontologische commissie brengt haar adviezen uit bij consensus. Als de deontologische commissie geen consensus bereikt, bevat het advies van de deontologische commissie het meerderheids- en minderheidsstandpunt.

Voor de taken, vermeld in het eerste lid, 3° en 4°, doet de deontologische commissie een uitspraak over de voorgelegde klacht.

§4. Eenieder kan klacht indienen over inbreuken op deontologische regels en integriteitsschendingen door gemeenteraadsleden.

Een klacht is ontvankelijk als ze aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° ze is schriftelijk ingediend;
2° ze vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de klager;
3° ze vermeldt de naam van de mandataris die de vermoedelijke onregelmatigheid heeft gepleegd;
4° ze bevat concrete, nauwkeurig omschreven en pertinente overwegingen of feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de beweerde deontologische inbreuk of integriteitsschending;
5° ze is niet kennelijk ongegrond.

De voorzitter van de deontologische commissie onderzoekt of een klacht voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten, vermeld in het tweede lid. De deontologische code kan bepalen dat de voorzitter dat doet in samenspraak met een of meer andere personen.

De deontologische code kan, in afwijking van het derde lid, bepalen dat een onafhankelijk orgaan van experten het ontvankelijkheidsonderzoek uitvoert. Als personeelsleden deel uitmaken van dat orgaan, maken ze nooit de meerderheid ervan uit. Mandatarissen kunnen geen lid zijn van dat orgaan.

Een ontvankelijke klacht wordt door de voorzitter van de commissie geagendeerd op de deontologische commissie.

De deontologische commissie doet een uitspraak over de klacht. De uitspraak wordt bezorgd aan de klachtindiener en het raadslid in kwestie en wordt ter kennisgeving bezorgd aan de gemeenteraad.".

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de klager, gemeenteraadsleden en provincieraadsleden die de vermoedelijke onregelmatigheid hebben gepleegd en andere personen die vermeld worden in de klacht.

   en dat het minstens de volgende gegevens betreft: de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de klager; concrete, nauwkeurig omschreven en pertinente overwegingen of feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de beweerde deontologische inbreuk of integriteitsschending.

7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. De te wijzigen decreten bevatten geen expliciete bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens.

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.

10. Het Ontwerp of de memorie vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het gaat om dossiers die door de deontologische commissie behandeld worden in het kader van klachten. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie.

11. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.

12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM[2], artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

[2] Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen[3] van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. [4]

13. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG[5], die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.

15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.

16. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen[6], wat nu nog niet het geval is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.[7]

---

[3] Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:
- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking");
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

[4] EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparance et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

[5] "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

[6]Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

[7] bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

17. De VTC wijst erop dat er mogelijk ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10 AVG, namelijk gegevens over inbreuken die eventueel een strafrechtelijke kwalificatie kunnen krijgen. De verwerking van deze gegevens dient verantwoord te worden in de memorie.

18. Categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 10 WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:

- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

19. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

20. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).

21. De volgende doeleinden kunnen uit het Ontwerp afgeleid worden: het behandelen van klachten over inbreuken op deontologische regels door gemeenteraadsleden of provincieraadsleden.

22. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.

23. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

24. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

25. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen. Het is nochtans van belang dat de betrokkenen perfect weten tot wie zich te richten met het oog op het uitoefenen en afdwingen van de hen door de AVG toegekende rechten. Dit wordt dus bij voorkeur in de decreten opgenomen.

26. De deontologische commissie lijkt de verwerkingsverantwoordelijke te zijn, maar het is niet duidelijk wat het juiste statuut daarvan is. De verwerkingsverantwoordelijke dient opgenomen te worden in het Ontwerp en het statuut verduidelijkt in de memorie.

27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)[8] voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is en als dit het geval is dat de verwerkingsverantwoordelijken de nodige maatregelen nemen die voortvloeien uit deze gegevensbeschermingsbeoordeling.

28. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB aangewezen zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**[9] met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren volgens artikel 35,4 van de AVG.

29. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

30. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.[10]

5. Minimale gegevensverwerking

31. Volgens artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

32. De VTC neemt er nota van dat klachten niet meer anoniem kunnen:

> "De klacht moet de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de klager vermelden. Dit betekent dus dat de klacht niet anoniem kan worden ingediend. Een anonieme klacht is onontvankelijk en wordt niet in behandeling genomen.
> De klacht moet ook de naam vermelden van de mandataris die de vermoedelijke onregelmatigheid heeft gepleegd. De vierde ontvankelijkheidsvoorwaarde heeft betrekking op de inhoud van de klacht. De klacht moet concrete, nauwkeurig omschreven en pertinente overwegingen en/of feiten bevatten die rechtstreeks betrekking hebben op beweerde deontologische inbreuken of integriteitsschendingen. Met deze voorwaarde wordt beoogd te vermijden dat de deontologische commissie wordt belast met klachten die louter berusten op vermoedens, geruchten, subjectieve indrukken of indirecte kennis van feiten. De klacht dient betrekking te hebben op concreet

---

[8] Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf)

[9] Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia

[10] Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

omschreven gedragingen, met voldoende aanduiding van de omstandigheden waarin deze zich zouden hebben voorgedaan, zoals tijdstip, plaats en aard van de beweerde handelingen of nalatigheden. Klachten die uitsluitend of hoofdzakelijk zijn gebaseerd op mededelingen van derden, zonder eigen waarneming of zonder enige objectieve feitelijke onderbouwing, voldoen niet aan deze ontvankelijkheidsvoorwaarde en worden als niet-ontvankelijk beschouwd. Deze voorwaarde houdt geen bewijsvereiste in en verplicht de klager niet tot het leveren van sluitend bewijs, maar vergt wel dat de klacht meer inhoudt dan een louter vermoeden of een subjectieve appreciatie, zodat zij een ernstig en zorgvuldig onderzoek door de commissie kan verantwoorden.
Als laatste voorwaarde geldt dat de klacht niet kennelijk ongegrond mag zijn. De melding moet als voldoende zwaarwichtig worden beschouwd."

33. De VTC heeft daar in dit geval begrip voor en vindt het een legitieme beleidskeuze.

34. De **categorieën betrokkenen** zijn de klager voor zover een natuurlijke persoon, gemeenteraadsleden en provincieraadsleden die de vermoedelijke onregelmatigheid heeft gepleegd en andere personen die vermeld worden in de klacht.

35. De **categorieën persoonsgegevens** zijn: de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de klager; concrete, nauwkeurig omschreven en pertinente overwegingen of feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de beweerde deontologische inbreuk of integriteitsschending.

36. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: het gaat minstens om leden en personeelsleden van de deontologische commissie. Verder is het niet duidelijk wie eventueel nog toegang heeft tot de gegevens. Er is immers voorzien dat er een deontologische code opgesteld dient te worden door de provincieraad of de gemeenteraad die dan bepaalt op welke wijze de klacht ingediend kan worden. Afhankelijk daarvan is het mogelijk dat nog andere personen toegang krijgen tot de gegevens. De VTC vraagt dat alleszins verduidelijkt wordt in de memorie wie kennis neemt van de klacht buiten de leden of personeelsleden van de commissie.

37. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

38. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat die niet vastgelegd wordt. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang de verwerkingsverantwoordelijke mag bijhouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt.

39. Bij ontstentenis van enige expliciete bepaling, wijst de VTC erop dat de maximumtermijnen van artikel III.87 van het Bestuursdecreet niet overschreden mogen worden. De VTC maakt een voorbehoud inzake de gepastheid van deze termijnen, die altijd door de opsteller geëvalueerd moet worden.

6. Juistheid

40. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).

41. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

42. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

43. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

44. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

45. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens/ bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid. Aangezien de wijze van indiening van de klacht niet voorzien is het Ontwerp maar nog het voorwerp uitmaakt van een beslissing van de gemeenteraad of de provincieraad geldt dit des te meer. De wijze van indiening dient te gebeuren op een wijze die technisch veilig is zodat de persoonsgegevens afdoende beschermd blijven.

46. Louter ter illustratie dient aangegeven te worden dat de klachtenprocedure zoals voor de provincie Antwerpen voorgesteld[11] niet per definitie voldoet aan deze vereisten waar gesteld wordt:

> Artikel 9: kanalen
>
> Klachten kunnen via verschillende wegen binnenstromen:
>
> - schriftelijk: per brief of per fax
> - elektronische weg: per e-mail of door het invullen van het online klachtenformulier
>
> (…)

47. E-mail zonder meer is niet per definitie veilig zeker niet wanneer het om gevoelige gegevens gaat.

48. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

49. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling[12] ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen[13] die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer[14] en een logging van de toegangen

---

[11] https://www.provincieantwerpen.be/nl/provinciegriffier/klachtenbehandeling/klachtenreglement

[12] Aanbeveling CBPL nr. 01/2013 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf)

[13] Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf)

[14] Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom[15].

50. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.[16]

51. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.[17]

III. BESLUIT

52. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp, minstens in de memorie (luik 2);
- de verwerking van gegevens zoals bedoeld in artikel 10 van de AVG verantwoorden in de memorie (luik 2);
- de verwerkingsverantwoordelijke opnemen in het Ontwerp en het statuut daarvan toelichten in de memorie (luik 4);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- verduidelijken wie toegang heeft tot de gegevens (luik 5);
- de bewaartermijn opnemen in het Ontwerp en deze verantwoorden in de memorie (luik 5);
- de gepaste beveiligingsmaatregelen voorzien (luik 8).

53. De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens en transparantiemaatregelen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Graux Hans Theo J
Getekend op:2026-05-10 21:19:52 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

Vlaamse overheid

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

[15] *Audit trailing* of *beveiligd controlespoor*.

[16] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud

[17] Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.